schválení dražebních podmínek a proti stanovené v nich odhadní ceně nemovitostí náležejících do úpadkové podstaty, nikoli však úpadce, jenž vyhlášením úpadku za jeho trvání pozbyl práva v realisačním řízení zahájeném ve smyslu § 119 konk. řádu za účelem nuceného zpeněžení samostatně jako strana vystupovati a zejména také podávati stížnost, zvláště an si úpadkový správce v rekursní lhůtě nestěžoval proti stanovení odhadní ceny.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu dlužníka do odmítacího usnesení rekursního soudu.

Důvody:

Vyhlášením úpadku nepřestává sice úpadce býti nadále podmětem práv tvořících úpadkovou podstatu, ale právě proto, že tím pozbývá práva volného nakládání s ní, není, pokud jde o úpadkovou podstatu, procesně způsobilým, a nastává v této příčině jeho zákonné zastoupení správcem úpadkové podstaty. Byl proto úpadcův rekurs do usnesení soudu prvé stolice rekursním soudem odmítnut právem (srov. k tomu zdejší rozhodnutí uveřejněné ve sb. n. s. pod čís. 6420). K vývodům rekursu se podotýká, že úkony podle §§ 119 a 120 úpadk. ř. zůstávají, třebas je provádí exekuční soud, nadále úkony sloužícími k zpeněžení a rozdělení úpadkové podstaty (sb. n. s. čís. 7339), a že z toho, že správci podstaty podle § 119 (2) čís. 1 úpadkového řádu přísluší v tomto řízení postavení vymáhajícího věřitele, ještě nijak neplyne, že jest na něm zúčastněn (§ 32 ex. ř.) i úpadce, a to snad dokonce jako povinný.

Čís. 9926.

Smlouva, podle níž má majitel pozemku dodati druhé smluvní straně určité množství úrody proti tomu, že mu tato zaplatí určitý peníz a nahradí náklady a, pokud by úrody bylo více, má se výtěžek z tohoto přebytku děliti mezi strany na polovici, — není smlouvou nájemní (pachtovní), nýbrž odvážnou smlouvou kupní, zakládající pro druhou smluvní stranu jen obligační nárok na odevzdání smluveného množství úrody.

Pachtýř pozemku nestává se vlastníkem plodů jejich oddělením od půdy (separací), jako požívatel, nýbrž teprve percepcí. Právo pachtýře na plody jest právem odvozeným od práva vlastníkova a zakládá se v tom, že vlastník dopustil, by si pachtýř plody přivlastnil.

(Rozh. ze dne 21. května 1930, Rv I 912/29).

V exekučním řízení proti Antonínu O-ovi zabavili žalovaní vymáhající věřitelé len. Žalobce domáhal se na žalovaných nepřípustnosti exekuce, uplatňuje vlastnický nárok k zabavenému lnu z důvodu, že jest jeho vlastnictvím, poněvadž podle nájemní smlouvy ze dne 15. února 1928 len ten zasel. Procesní soud prvé stolice zamítl žalobu, by bylo uznáno právem, že len jest vlastnictvím žalobcovým a že exekuce

vedená naň žalovanými jest nepřípustnou. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Důvod nabytí vlastnického práva spatřuje odvolatel v tom, že prý len podle nájemní smlouvy ze dne 15. února 1928 na 60 měrách pozemků zasel. Nemůže býti pochyby o tom, že by se žalobce skutečně stal vlastníkem lnu na pozemcích Antonína O-a sklizeného, kdyby byl pachtýřem těchto pozemků. Avšak uvedenou smlouvu nelze považovati za pachtovní smlouvu. Pachtovní smlouva jest tu tehdy, když lze věci užívati jen pílí a přičiněním pachtýřovým (§ 1091 obč. zák.). Podle smlouvy však, které se žalobce dovolává, zavázal se Antonín O., že oseje 60 měr polí lnem a že všechny práce sám obstará, a teprve sklizený len měl býti žalobci za cenu ve smlouvě stanovenou odevzdán, za kterýmž účelem měl žalobce do konce dubna 1928 Antonínu O-ovi vyplatiti 30.000 Kč. Měl tedy žalobce podle této smlouvy jen obligační nárok proti Antonínu O-ovi na odevzdání lnu po jeho sklizni, a, aby práva vlastnického nabyl, bylo třeba, by mu byl len odevzdán. Odevzdání lze provésti buď z ruky do ruky, nebo listinami anebo prohlášením podle §§ 426—428 obč. zák. Žalobce ani netvrdí, že mu len po sklizni některým z těchto způsobů byl předán, a prvý soudce uvažuje otázku odevzdání dospěl k tomu, že se odevzdání žádným z uvedených způsobů nestalo. Že se nestalo odevzdání hmotné, bezvadně zjistil prvý soudce. Ale z důkazů vyplývá, že nedošlo ani k jinému způsobu odevzdání. Bylo již řečeno, že jen na základě smlouvy ze dne 15. února 1928 žalobce vlastnictví lnu nabýti nemohl, poněvadž nejde o smlouvu pachtovní. Ani dopisy psané Antonínem O-em žalobci nemají obsah poukazující na odevzdání dle §§ 427, 428 obč. zák. V dopisech se praví »pokusím se len prodati, ovšem nezávazně dle Vašeho schválení a peníze k Vašim rukám a na telegrafické potvrzení«, »něco se musí již vyexpedovati, abychom měli ve stodole místo«. Slova tato jsou v souhlase s obsahem smlouvy ze dne 28. února 1928, podle níž byl Antonín O. povinen len žalobci po sklizni odevzdati, a tímto právním poměrem jsou dostatečně vysvětleny výroky v uvedených dopisech, ale žádným způsobem nelze z těchto výroků usuzovati, že Antonín O. chtěl jimi dáti na jevo, že len budoucně bude chovati jménem žalobcovým.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Smlouvu ze dne 15. února 1928 nelze považovati za smlouvu pachtovní ani nájemní. Podle § 1090 obč. zák. se vyžaduje k pojmu nájmu a pachtu, by někdo přenechal druhému k užívání na čas věc nezuživatelnou, při nájmu se přenechává jen užívání věci, kdežto při pachtu se věc přenechává k užívání za účelem docílení užitků z věci pílí a přičiněním (§ 1091 obč. zák.). Smlouvou ze dne 15. února 1928 nemělo však býti vlastníkem pozemku Antonínem O-em poskytnuto žalobci Františku K-ovi užívání pozemků vůbec, nýbrž pozemky své měl vlastník obdělati sám svými potahy a je hnojiti. Semeno k zasetí měli zaplatiti každý polovici, náklady rošení, mlácení a pojištění měl hraditi každý

z polovice. Antonín O. měl žalobci dodati 250 q lnu proti tomu, že mu žalobce zaplatí 30.000 Kč a, pokud by lnu bylo více, měli se o výtěžek tohoto přebytku děliti na polovici. Poněvadž tu není podstatných známek smlouvy pachtovní neb nájemní, nebyly žalobci přenechány určité pozemky v užívání za určitou úplatu, nýbrž žalobce od O. vlastně koupil polovici úrody lnu za určitou úplatu (30.000 Kč, hražení nákladu rošení, mlácení a pojistného), uzavřely strany vlastně odvážnou smlouvu kupní (§ 1275 obč. zák.) a měl žalobce proti O-ovi jen obligační nárok na odevzdání určitého množství lnu a teprve odevzdáním lnu byl by nabyl jeho vlastnictví (§§ 425—427 obč. zák.). Avšak, i kdyby se žalobce smlouvou byl stal skutečně pachtýřem pozemků lnem osetých, nebylo by tím nic získáno pro jeho žalobní nárok, neboť pachtýř nestává se vlastníkem plodů jejich oddělením od půdy (separací), jako požívatel (§ 509 obč. zák.), nýbrž teprve percepcí. Právo pachtýře na plody je právem odvozeným od práva vlastníkova (derivativní nabytí plodů), a zakládá se v dopuštění vlastníka k tomu, by si pachtýř plody přivlastnil a přivlastnění se uskuteční teprve sklizením plodů (Randa Vlastnictví § 30). Dovolatel však ani netvrdil, že plody (len) sklidil, nýbrž pokud jde o len zabavený ve stodolách O-ových, dopravil jej tam, jak nesporno, Antonín O., nikoli žalobce. Pokud jde o len na polích, nebyl vůbec zabaven, jak nižšími soudy zjištěno. Vlastnictví žalobcovo k zabavenému lnu nevyplývá ani z listin ve sporu předložených. I když trhovou smlouvou ze dne 30. září 1928 prodal žalobce len Stanislavu Ch-ovi a v listině se stvrzuje, že len jest majetkem žalobcovým, není to ještě důkazem, že vlastnictví ke lnu žalobce nabyl, an nemůže prokázati, že se tak stalo zákonným způsobem, odevzdáním (tradicí), při čemž zůstane lhostejno, zda se prodaným lnem míní toliko len ležící dosud na pozemcích O-ových, či len z pozemků těch sklizený a snad již ve stodolách uskladněný. Není nikterak přesvědčivým názor dovolatelův, že když len Ch-ovi prodával, musil si býti vědom, že prodává len svůj a že by z toho plynulo, že len byl jeho vlastnictvím, vždyť zákon nikterak nevylučuje, by kdo prodal zboží, jež dosud nemá, jež si však teprve později opatří a dodá; na tom zakládá se přece platnost dodávacích smluv.

Čís. 9927.

Dovolací soud jest oprávněn přezkoumati správnost právního názoru ve zrušovacím usnesení odvolacího soudu, třebas do usnesení nebyl podán rekurs.

(Rozh. ze dne 21. května 1930, Rv I 996/29).

Vyřizuje dovolání uvedl Nejvyšší soud mimo jiné v

důvodech:

Názor dovolací odpovědi, že nabyl právní moci právní názor odvolacího soudu v jeho zrušovacím usnesení, nelze sdíleti; pravdou jest